

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Vår dato:
27.09.2024

Deres dato:

Vår referanse:
24/11092

Deres referanse:

Høringsuttalelse til lovforslag om adgangen til å kreve erstatningsansvar for menneskerettskrenkelseser

Tilsynsrådet for tvangsreturer og utlendingsinternatet viser til departementets høringsnotat av 22. mars 2024 med vedlagt utredning av lovregulering av adgangen til å kreve erstatningsansvar for menneskerettskrenkelseser.

Tilsynsrådet har som oppgave å føre tilsyn med driften av utlendingsinternatet og behandlingen av de internerte som oppholder seg der (Trandum og Haraldvangen). I tillegg fører Tilsynsrådet også tilsyn med tvangsreturer. <https://www.sivilrett.no/tilsynsradet>

Ved flere anledninger har Tilsynsrådet overfor utlendingsmyndighetene påpekt menneskerettsbrudd på Trandum. Det vises senest til vår årsmelding for 2023 hvor vi har konstatert at menneskerettsbruddene ved internatet er pågående. I Borgarting lagmannsretts dom av 30. oktober 2023 ble en etiopisk kvinne tilkjent oppreisning som følge av at hun var blitt utsatt for menneskerettsbrudd, under sitt opphold på Trandum høsten 2019. Lagmannsretten konkluderte med at kvinnen var blitt utsatt for nakenvisitasjoner i strid med forbudet mot umenneskelig behandling i EMK artikkel 3. Videre vurderte lagmannsretten at kvinnens rett til privatliv etter EMK artikkel 8 var krenket, som følge av at hun ble innelåst i over halvparten av døgnets timer i fire måneder uten at det var gjort konkrete og individuelle vurderinger. Dommen ble rettskraftig 23. august 2024 da Høyesteretts ankeutvalg nektet å fremme statens anke.

Situasjonen på Trandum aktualiserer behovet for reparasjon av menneskerettsbruddene, jf. EMK artikkel 13. Å få etablert reparasjon av menneskerettsbrudd er svært krevende for de internerte og de som har vært internert. Det vises særlig til at de internerte har få ressurser samt at de kan ha blitt tvangsreturnert ut av Norge når det er aktuelt å fremsette krav. Disse forhold kan tilsi at det kan være grunn til å etablere en egen særskilt erstatningsordning for de som har vært utsatt for menneskerettsbrudd på Trandum, noe vi ikke går nærmere inn på her.

Tilsynsrådet støtter lovforslaget i utredningen. Det er behov for at det gis en tydeligere hjemmel for reparasjon av menneskerettsbrudd, hvilket også er egnet til å gi økt bevissthet om viktigheten av at det etableres praksis som unngår slike brudd. Det er positivt at lovforslaget avklarer at alle

skadeformer omfattes, at det ikke kreves ansvarsgrunnlag ut over konvensjonskrenkelsen samt at det er adgang til å tilkjenne erstatning uavhengig foreldelse.

Med hilsen

Pål Morten Andreassen
rådsleder

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet underskrift.